



FAGFORBUNDET

Fagforbundet som medspiller i integrering av flyktninger i kommunene



Innledning

God integrering av flyktninger og innvandrere er en viktig oppgave. Den avgjørende jobben skjer i kommunene, på arbeidsplassene, i barnehagen og skolen, i idretten og andre frivillige organisasjoner.

Fagforbundets arbeid er bygd på verdier som omtanke, solidaritet og samhold. Derfor er det naturlig for oss å engasjere oss i dette arbeidet. Dersom kommunen din også har et godt forankret samarbeid og god dialog mellom de folkevalgte, administrasjonen og de tillitsvalgte – ofte forkortet til trepartssamarbeid i kommunene - er dette det beste utgangspunktet for å lykkes også med integrering av flyktninger.

Fagforbundets styrke som fagorganisasjon er at vi kan jobbe sammen og på tvers om et tema som berører mange av våre yrkesgrupper. Det å vite at vi er mange som står sammen, gjør at vi kan styrke «vi-følelsen». Ved å være synlige, tydelige og stille opp som medmennesker, kolleger og organisasjon, vil vi også formidle betydningen av å være fagorganisert. Vi vil at nykommerne skal oppleve at det er i Fagforbundet de hører hjemme.

Denne folderen inneholder tips og ideer for tillitsvalgte og medlemmer som ønsker å bidra til at nettopp deres kommune skal bli en god kommune å komme til for flyktninger og innvandrere.

Samarbeid for bedre integrering

Veien til rask og god integrering av flyktninger går gjennom utdanning og arbeid. I tillegg til norskopplæring kan det være nødvendig med veiledning og samtalepartnere for å lære om arbeidslivet og vårt samfunn. Mange må bidra til at integreringen skal bli så vellykket som mulig, både for flyktningen/familien og for lokalsamfunnet. Verdier som tillit, respekt, likeverd og likestilling læres gjennom samtaler og praksis.

Det skaper inspirasjon blant medlemmene våre når vi får til godt samarbeid på tvers av yrkesgrupper og etater i kommunen om saker som er meningsfulle. Fagforbundets fortrinn med stor bredde og mangfold blir tydelig, og det gjør at vi er veldig synlige i kommunen. Nye kolleger og flyktninger vil erfare at det er naturlig å organisere seg, og at det er i Fagforbundet de hører hjemme. Spør dem og inviter dem med. Integrering handler også om å tilrettelegge for deltakelse. Vår rolle er å inkludere gjennom aktive handlinger.

Fagforbundets innsats kan gjøre en forskjell når det gjelder å styrke velferdssamfunnet og den norske modellen med små forskjeller, høy organisasjonsgrad og et inkluderende arbeidsliv. Våre bidrag til gode lokalsamfunn, hvor alle uansett bakgrunn, finner tilhørighet og trygghet, er viktig.

Forslag til tiltak i lokale fagforeninger

- Skaff oversikt over hva som skjer i egen kommune, blant annet status/vedtak om bosetting. Finn ut hvordan arbeidet er organisert, hvor mange flyktninger og nyankomne som jobber i kommunen, og hvor de befinner seg.
- Inviter medlemmer og tillitsvalgte for å diskutere muligheter for inkludering. Bruk trepartssamarbeidet for å motivere og forankre. Avklar roller og oppgaver som kan være aktuelle, og om Fagforbundet eventuelt kan gjøre noe for dem spesielt. Åpne opp for spørsmål for dem som er usikre på hvorfor og hvordan.

- Ta initiativ overfor ordfører og rådmann om felles innsats for god integrering. Samarbeid for bedre integrering må også inkludere frivillige organisasjoner, lokalt næringsliv og NAV.
- Foreslå at det opprettes praksisplasser, og at disse settes inn i en plan som leder inn i ordinært arbeidsliv.
- Still opp på introduksjonsdager, gjerne med stand, info og effekter. Vær synlige.
- Inviter Fagforbundet inn på introduksjonskursene for å orientere om organisasjonenes rolle i arbeidslivet. Introduksjonsordningen er lovpålagt, men praktiseres forskjellig.
- Ta initiativ og organiser fadder/mentorordninger hvor Fagforbundets medlemmer kan bidra til inkludering gjennom praktisk språktrening, faglig og sosial oppfølging på arbeidsplassen.
- Marker oppgaver og aktiviteter i media. Mobiliser blant medlemmer og utad.
- Oppfordre alle til å delta på folkemøter og på faste, felles møteplasser mellom etablerte og nye innbyggere, for eksempel organisering av vennskap, veiledning, besteforeldre, kultur- og velkomstkontakter, møteplasser ala «Spiserier» – mat til selvkost, og så videre. Innsamling og utlån av utstyr og lignende.
- Oppfordre alle til å delta på kulturutveksling med musikk, sang, dans, historiefortelling, mat og drikke.

Forbundsregionene vil støtte de lokale foreningenes arbeid. Det kan skje ved for eksempel å framsnakke flykningenes potensiale som et positivt bidrag til fylkets og regionens arbeidsliv, bosetting og kultur.

Det kan også være aktuelt med forbundsregionsamlinger og oppfølging av nye medlemmer med flyktningbakgrunn, sammen med lokale tillitsvalgte. Her kan det formidles kunnskap om norsk arbeidsliv og organisering, om den norske modellen basert på tillit, velferdssamfunnets forutsetninger og så videre.

Fagforbundet sentralt arbeider for nasjonale rammer, som gjør at det er mulig å lykkes med god integrering (jamfør Samarbeidsavtale mai 2016). Forbundet arbeider i tillegg aktivt mot sosial dumping og med forebygging av utenforskap. Det er noe som kan skape motsetninger, polarisering og ekstremisme.

Av praktiske tiltak kan dialog-kort om integrering til bruk i skole, på arbeidsplasser, organisasjoner, idrettslag lages. En idébank hvor lokalagene kan sende inn og finne tips til vellykkede aktiviteter kan etableres.

Helhetlige grep i kommunene

De kommunene som selv organiserer og driver mottak har bedre forutsetninger for å gi et helhetlig og godt tilbud til flyktningene. Det bidrar til raskere integrering. Fagforbundet kan gjennom trepartssamarbeid, faglig-politisk samarbeid eller annen dialog med kommunens ledelse, påvirke kommunens valg, både om å drive egne mottak og å bidra til engasjement for god integrering ved bosetting.

Våre medlemmers rolle kan utgjøre en forskjell for hvordan barnehagebarn møter hverdagen i barnehagen. De kan også spille en positiv rolle for hvordan foreldrene gis mulighet for å lære norsk eller få praksis i kommunen. Våre medlemmers holdninger og handlinger kan gi flyktningene en enklere introduksjon til det norske lokalsamfunnet og arbeidslivet. Da kan flyktningene raskere finne seg til rette i kommunen og bidra til fellesskapet. Dette er idealet. Men det skjer ikke uten videre.

Samarbeidsavtale

Samarbeidsavtalen som ble inngått mellom regjeringen og partene i arbeidslivet i mai 2016 har som mål å ta et felles løft for å hjelpe flytninger inn i arbeidslivet. Det er også enighet om å forhindre at flyktninger sluses inn i arbeidslivet på lav lønn. Sosial dumping kan ikke aksepteres. Det vil undergrave den norske modellen for arbeidslivet. Men det kan gis statlig lønnstilskudd i en begrenset periode. Kommunesektoren har mulighet til å ta imot mye arbeidskraft som ved god organisering og godt samarbeid kan komme hele samfunnet til gode.

Fakta og status

Kriger, konflikter og klimaforandringer tvinger folk på flukt. Det er de fattige landene i Sør-Europa som tar imot flest flyktninger. I 2015 slo flyktningekrisen inn over Europa for fullt. Flere flyktninger enn tidligere søkte asyl også i Norge. Ved utgangen av 2015 hadde det kommet drøyt 31 000 flyktninger/asylsøkere. De ble plassert i midlertidige mottak i norske kommuner. Etter det har situasjonen endret seg, og strengere håndheving av grensekontrollen i hele Europa gjør at tallene siden da har vært betydelig lavere. Men flyktningestrømmen til landene i Sør-Europa fortsetter. I Norge må vi ta vår del av ansvaret for mennesker på flukt. Vi må bidra til at de som får opphold i Norge, raskt blir bosatt i en kommune. Det vil derfor være behov for velfungerende mottaksordninger, bosetting og integrering av flyktninger i kommunene i lang tid framover.



FAGFORBUNDET